

ἐξετκσθῆ ἂν ἡ λεμονιά ἦτο εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἢ εἶχε δώσει καρπὸν.

Μέγας ἰατροδικαστῆς τῶν ἐσπεροειδῶν παρίσταται ὁ φίλος κ. Ζωγιάς

ΚΑΚΟΥΡΓΙΟΔΙΚΕΙΟΝ ΣΥΡΟΥ

(ΕΙΔΙΚΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Δὲν ἐλησμόνησαν—ἢ ἂν ἐλησμόνησαν τοῖς τὸ ἐνθυμίζω—οἱ ἀναγνώσται τοῦ «Μὴ Χάνεσαι», ὅτι κατὰ τὸν παρελθόντα Αὐγουστον, ἀντὶ νὰ τοῖς παράσχω πρὸς ἀνάγνωσιν τὰ θαύματα τῆς Παραγίας τοῖς ἐδώρησα τὰ θαύματα τῶν χωροφυλάκων.

Ἐπρόκειτο περὶ τίνος ἀναιρέσεως γενομένης ἐν Πάρῳ κατὰ τὴν πανηγύριν τῆς Ἑκατονταφυλιανῆς ὑπὸ χωροφυλάκων.

Χθὲς ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἐδικάσθη ἐνώπιον τοῦ ἐνταῦθα Κακουργιοδικείου, διαρκέσασα μέχρι τῆς 7 ὥρας π. μ. τῆς σήμερον. Δύναμαι νὰ σᾶς παράσχω τινὰς λεπτομερείας ἐπ' αὐτῆς, ἂν μοι ὑπόσχεσθε νὰ μὴ φριζήτε.

Κατηγορούμενοι τέσσαρες. Εἰς ὑπονωμοτάρχης, Δρίτσας, καὶ τρεῖς χωροφύλακες, Τσουκαλάς, Βαλσαμάκης καὶ Φραγκουλάκης. Οἱ μάρτυρες ἦσαν τέσσαρες, ἢ μᾶλλον εἷς, ἢ μᾶλλον μισός. Ὁ υἱὸς τοῦ φονευθέντος. Οἱ λοιποὶ ἀκούσανε ὅτι τὸ Γιάννην τὸν Πρινέα σκοτώσανε οἱ χωροφύλακες, ὅμως μπροστὰ δὲν ἦτανε. Πήρανε ὄγκο ψέμματα δὲν λένε. Ἄλλ' ὁ

υἱὸς τοῦ Πρινέα μᾶς φωτίζει. Νεαρὸς χωρικός, εἰκοσιτριετής, ἠλιόκαυτος, ὡς ρέγγα, εἰλικρινής, δειλός, ὡς κόρη, ἀπαθής, ἔκαμε καὶ στρατιώτης· λαλεῖ πρὸς τὸ Δικαστήριον, ὡς νὰ διαπραγματεύηται πέπονας, καὶ πρὸς τοὺς δικηγόρους, ὡς νὰ μετεκίνησαν τὰ ὀρόσημα τοῦ ἀγροῦ του. Ἐφύλαγε τὰ πεπόνια στὸ μπαξέ, γιατί ἦτανε πολὺς κόσμος εἰς τὴν Πάρο γιὰ τὸ πανηγύρι. Ἐπήγανε κάτι μάγκες Συριανὲς καὶ τοῦ κλέψανε πεπόνια, καὶ τοὺς ἐφοβέρισε μὲ τὸ τουφέκι. Φύγανε καὶ εἶπανε : Τώρα βλέπεις. Ὑστερα ἦθανε τέσσαρες χωροφύλακες μὲ τὰ σπαθιά στὸ χέρι καὶ τὰ τρίβανε χάμου. Τοὺς ἐφώναξα : «Βρὲ τί σούρνετε τὰ σπαθιά σας, γιὰ νὰ φοβηθῶ νὰ φύγω, νὰ ρημάξητε τὸ μπαξέ ;» Αὐτὸς ἐφώναζε «Ἀφέντη». Ἔτσι λένε εἰς τὴν Πάρο τὸν πατέρα. Ὁ ἀφέντης του ἐξύπνησεν ἀπὸ τὴν καλύβα, καὶ ἔτρεξε νὰ προφθάσῃ μὲ τὸ ραβδί του ποῦ ἀκούμπαιε. Ἦτανε κουτσός βλέπεις, ποῦ τὸν εἶχε ριχμένο τὸ μουλάρι. Ἄμα ὁ ἀφέντης φάνηκε, ὁ νωματοάρχης εἶπε «Βρὲ χτυπάτε τὸ γέρο». Εὐθύς οἱ δύο ἔτρεξαν, τὸν ἄρχισαν. Ἐξῆν σπαθιὲς εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ μία πέρα πέρα ἀπὸ τὴν ράχι ἀπὸ κάτω. Λένε πῶς τοὺς χτύπησε ὁ ἀφέντης μὲ τὸ ραβδί, γιατί μὲ δέρνανε, καὶ γιὰ τοῦτο τὸν σκοτώσανε. Εἶναι ψέμματα. Δὲν ἐπρόφθασε νὰ ἔρθῃ κοντά. Ἄμα ὁ γέρος ἔπασε, τότε πήγανε στὴν καλύβα καὶ ἐσχίσανε ἕνα χράμι, γιατί δὲν ἤσανε σχοινί, δέσανε τὸν γυῖο καὶ τὸν ἐπήγανε κτυπώντας ἔς τὴν στρατῶνα καὶ τὸν ἀφήκανε δεμένο. Τότε ὁ κόσμος τὸ ἔμαθε. Ἐπήγε ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν στρατῶνα καὶ φωνάζανε. Ἐκομματιάσανε τὸν πατέρα καὶ ἔχετε καὶ τὸ γυῖο φυλακὴ. Θὰ σᾶς κάψωμε». Τότε τὸν ἀφήκανε.

Οἱ μάρτυρες τῆς ὑπερασπίσεως εἶπαν ὅτι μερικοὶ κατηγορούμενοι εἶναι καλῆς διαγωγῆς. Ἄφου οἱ καλῆς διαγωγῆς χωροφύλακες διαπράττουν τοιαῦτα, τί κάμνουν λοιπὸν οἱ κακῆς ; Οἱ κατηγορούμενοι εἶπον ὅτι ὁ Τσουκαλάς καὶ Βαλ-

- Ἄλλά...
- Πρόκειται, μοῦ εἶπε, περὶ σπουδαιοτάτης ὑποθέσεως.
- Ὁ κύριος οὗτος εἶπε τὸ ὄνομά του ;
- Ὀνομάζεται Λαγγάρδ.
- Τὸ ὄνομα τοῦτο μοῦ εἶνε ὄλως ἄγνωστον.
- Ἀγαπητή μου μητέρα, σᾶς ἀφίνω νὰ δεχθῆτε τὸ πρόσωπον τοῦτο· ἐγὼ ἀνέρχομαι εἰς τὸ δωμάτιόν μου.
- Ἡ μήτηρ προσβλέψασα τρυφερῶς τὴν θυγατέρα τῆς :
- Πήγαινε, τέκνον μου, εἶπεν· ἀπόψε ἢ αὔριον θὰ ὀμιλήσωμεν ἀκόμη.
- Ἡ Ἐρριέττη ἐξῆλθεν.
- Εἶπατε εἰς τὸν κύριον Λαγγάρδ νὰ εἰσέλθῃ, εἶπεν ἡ βαρόνη εἰς τὸν ὑπηρετὴν.

III'

Ο ΦΙΛΟΣ ΤΩΝ ΔΥΣΤΥΧΩΝ

Μετὰ τὴν εἴσοδον τοῦ ἐπισκέπτου εἰς τὴν αἴθουσαν ὁ ὑπηρετῆς ἐξελθὼν ἐκλείσει τὴν θύραν,

Ὁ κύριος Λαγγάρδ ἦτο κομψότατα ἐνδεδυμένος καὶ ἐκράτει τὸν πῖλον ἐν τῇ χειρὶ. Ὑπεκλίθη μετὰ σεβασμοῦ πρὸς τῆς βαρόνης, ἔπειτα ἔμειναν πρὸς στιγμὴν ἀκίνητοι, σιωπηλοὶ, παρατηροῦντες ἀλλήλους.

Ἐν τῷ βλέμματι τοῦ ἐπισκέπτου ἐνουπῆρχέ τι ἀνάμικτον ἐκ περιεργείας καὶ προσπαθείας· τὸ τῆς κυρίας Δεσιμαίτζ ἐξέφραζε καὶ ἀόριστόν τινα ἀνησυχίαν.

Ἡ ὠραία συμπαθητικὴ μορφή τοῦ ξένου καὶ τὸ ἐξωτερικόν του ἐνεθάρρυναν μὲν ὀλίγῳ τὴν βαρόνην, ἠύξησαν ὅμως ἔτι μᾶλλον τὴν ἐκκληξίν τῆς.

— Εὐαρεστηθῆτε νὰ καθίσητε, κύριε, εἶπε δεικνύουσα ἀνάκλιντρον, ἐφ' οὗ ἐκάθισε καὶ ἡ ἰδίᾳ.

Ὁ κ. Λαγγάρδ θείς τὸν πῖλόν του ἐπὶ τραπεζίου ἐκάθισε.

— Σᾶς ἀκούω, κύριε, εἶπεν ἡ βαρόνη· ἡ ἐπίσκεψίς σας ἀποβλέπει, ὡς μοῦ εἶπον, εἰς σπουδαιοτάτην ὑπόθεσιν.

— Μεγίστης σπουδαιότητος, κυρία βαρόνη, θέλετε δὲ πεισθῆ περὶ τοῦτου ὅταν σᾶς εἶπω περὶ τίνος πρόκειται.

— Μήπως ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἀφορᾷ κανένα ἰδικόν μου ; ἠρώτησεν ἡ βαρόνη διὰ φωνῆς ὀλίγῳ τρεμουσῆς.

— Σᾶς καὶ τοὺς ἰδικούς σας, κυρία, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον ἀμέσως.

— Ὅμιλήσατε λοιπὸν, κύριε, εἶμαι ἐτοίμη νὰ σᾶς ἀκούσω.

— Ἐννοῶ τὴν ἀνυπομονησίαν σας, κυρία βαρόνη· ἐν τούτοις πρὶν σᾶς γνωστοποιήσω τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς μου, πρὶν σᾶς εἶπω ὅτι ἀπαιτῶ ἀπὸ σας, ἔχω ἀνάγκην πληροφοριῶν τινῶν, τὰς ὁποίας μόνη σεῖς δύνασθε νὰ μοῦ

σαμάκης εκτύπησαν τὸν γέρο. Ὁ νοματάρχης καὶ ὁ ἄλλος δὲν ἔχουν εἶδῃσι.

Ὁ Τσουκαλᾶς καὶ ὁ Βαλσαμάκης εἶπαν ὅτι εκτύπησαν, ἀλλὰ καὶ ἀπ' αὐτοὺς κανέναν δὲν τὸν ἐσκότωσε.

— «Ποῖος τὸν ἐσκότωσε λοιπόν;»

— Κάποιος ἐκ τῶν ἐνόρκων, οὔτινες ἐκήρυξαν ἀθῶον τὸν φραγκουλάκη, ἔνοχον μόνον ἀδίκου ἐπιθέσεως κατὰ τοῦ υἱοῦ τὸν ἐνομοτάρχη, καὶ ἐνόχους ἀναιρέσεως τοὺς δύο ἄλλους. Κατεδικάσθησαν λοιπόν αὐτοὶ εἰς 11 χρόνια ἕκαστος πρόσκαιρα δεσμὰ, δηλαδὴ 22 ἡμοῦ. . . Ὁ νοματάρχης 6 μῆνας. Ὁ ἄλλος τίποτε.

Ἡρξάτο σήμερον μ. μ. ἡ δίκη τῶν συνεργῶν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀφάντου Παλάσκα γενομένην ὑπεξαίρεσιν τῶν 64,000 φράγ. τῶν Χαριλάου καὶ Κανάκη πέρυσιν εἰς Ἀθήνας. Ἐνθυμείσθε τὸν Παλάσκαν, ἦτοι τὸν ἐπὶ ὑποθέσει ποιήσαντα τὸ πῦρ Χελιδῶν ταξείδιον ἐντὸς μπαούλου; Ἡ δίκη θὰ διαρκέσῃ καὶ αὔριον καὶ μεθαύριον κατὰ τὰ κουκιά τοῦ ἔχει ἡ φλάσκα. Προσεχῶς λοιπόν.

Μπέκ

ΧΡΟΝΙΚΑ ΠΥΡΓΟΥ

(ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Ἐν Πύργῳ, 10 Μαΐου

Ἡ ἀκαταστασία τοῦ καιροῦ ἐξακολουθεῖ ἔτι, ἡ εὐφρογία ὑφίσταται, ἔλλειψις ἐργατῶν ἐνυπάρχει, τὸ δὲ ἡμερομίσθιον

κυμαίνεται μεταξὺ τῶν 6—8 δραχμῶν. Ἀναγράφω ταῦτα ὡς εἰδήσεις σοβαρὰς· διότι ὅπως χωρεῖ ἡ καλλιέργεια τῶν σταφιδαμπέλων, τὰ ἀνωτέρω δεῖνα προμηνύουσιν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ μας κρίσιν λυπηρὰν ἐνδιαφέρουσαν καὶ ὑμᾶς, τὸ δὲ μέλλον τοῦ προϊόντος, ἐὰν καὶ τὸ ἡμερομίσθιον οὕτω πηγαῖνῃ τὸ ἐξῆς, ἔσται ἐπίσης ἀπελπιστικόν, καὶ θὰ ἦνε· διότι ὁ ἐργάτης δὲν θέλει τόρα νὰ ἐργασθῇ μὲ ἐν πεντόφραγκον τὴν ἡμέραν. Θέλει τὰς 8 τὰς 10 τὰς 12 δραχμάς, τὰς ὁποίας ἔλαβε τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα. Καὶ τὴν ἐβδομάδα ταύτην ἄρχεται τὸ χαράκι, ἐργασία μὴ περιμένουσα, μᾶλλον ἐπείγουσα καὶ ἀπαραίτητος. Ἄνευ χαρακιοῦ τὸ κλίμα δὲν παράγει καρπὸν, ἀπαιτεῖ δὲ χεῖρας πολλάς. Εὐτυχῶς εἰς τὴν διαπεραιώσιν τῆς καλλιέργειας ταύτης συντελεῖ καὶ τὸ τοπικόν στοιχείον· διότι οἱ παῖδες, καὶ αἱ γυναῖκες ἰδίως ταύτην ἐπιχειροῦνται ἐπιτυχῶς, καὶ ἐπομένως πολλοὶ κτηματῖαι καταβαίνουσιν οἰκογενειακῶς εἰς τὰ κτήματά των διὰ τοῦτο. Ἐὰν ἡ καλλιέργεια αὕτη δὲν ἐβόηθαιτο, ὡς εἶπον, ὑπὸ τῶν ἐντοπίων, ἤθελεν εἶσθαι ζήτημα ἐὰν θὰ ἐδυνάμεθα νὰ τὴν φέρωμεν εἰς πέρας, ἔνεκα τῆς ἔλλειψεως τῶν χειρῶν καὶ τοῦ ἡμερομισθίου, διὰ τὸ ὁποῖον ἀπὸ τοῦδε ἔχομεν ὑπ' ὄψει τὰς διαμαρτυρίας τῶν παιδῶν, τῶν λούστρων, καὶ λοιπῶν ἀξιούτων τὸ δεκάφραγκον τὴν ἡμέραν, καὶ πλέον. Ἐκ τῶν ἀνωτέρων κατανοεῖται ὅτι διὰ τὸν κτηματῖαν ἀπομένει κέρδος ὁ μόχθος, καὶ ἡ ἐλπίς τοῦ Αὐγούστου. «Θὰ περάσῃ ἡμέρα;» λέγουσι. «Ἄλλ' ἂν περάσῃ νύκτα; τότε ἀλλοίμονον!» Μὲ τὰς τρεχούσας τιμὰς τῶν ἡμερομισθίων ἡ καλλιέργεια ἐνὸς στρέμματος ἀπαιτεῖ δαπάνην 120 δραχμῶν, καὶ πλέον, καὶ ἡ δαπάνη αὕτη δύναται νὰ καλυφθῇ ἐὰν τὸ στρέμμα παρέξῃ 800 λίτρας, ὑπολογιζομένης τῆς τιμῆς πρὸς 200 δραχμάς. Ἄλλ' ἐὰν ὀλιγώτερον; Ἐὰν βρέξῃ; Ἐὰν ἡ τιμὴ εἶνε τάλληρα 25; Τότε θὰ μᾶς μείνῃ τὸ χρέος διὰ κέρδος, καὶ εἰς ἐπίμετρον οἱ φόροι. Ἐνταῦθα οἱ ἀπλοὶ σκέπτονται ὅτι οἱ ἐπιβληθέντες

δώσετε. Ἄν θέλετε, κυρία βαρόνη, θὰ κάμωμεν μίαν μικρὰν ἐκδρομὴν εἰς τὸν ἰδιωτικόν σας βίον.

Ἡ κυρία Δεσιμαίτζ ἀνεσκήρτησεν ἐπὶ τῆς, ἔδρας της τὸ δὲ μέτωπόν της ἐγένετο καταπόρφυρον.

— Ἀληθῶς, κύριε, ἀνέκραξε μετὰ γαλήνης καὶ ἀξιοπρεπείας, μήπως δὲν σᾶς ἤκουσα καλῶς;

— Μάλιστα, κυρία βαρόνη, ἤκουσατε καλῶς, ἀλλὰ σᾶς παρακαλῶ μὴ προσβληθῆτε, μὴ τρομάξητε· ἀμέσως θὰ σᾶς δώσω ἐξηγήσεις· τινὰς πρὸ τούτου ὅμως ἐπιθυμῶ νὰ μάθω ἐὰν θὰ δυνηθῆτε νὰ μὲ ἐννοήσητε.

— Πάντα ταῦτα ἔχουσι κάλλιστα, κύριε· ἀλλ' ἀναλαμβάνετε δικαίωμα τὸ ὁποῖον δὲν δύναμαι ν' ἀναγνωρίσω εἰς σᾶς· παρουσιάζεσθε εἰς τὸν οἶκόν μου τρόπον τινα, ὡς τις ἀνακριτῆς, ἐπιζητῶν νὰ μὲ ὑποβάλητε εἰς ἀνάκρισιν. Τέλος, κύριε, δὲν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωρίζω.

— Εἶνε ἀληθές ὅτι ἡ κυρία βαρόνη Δεσιμαίτζ μὲ βλέπει σήμερον κατὰ πρώτην φορὰν· ὁ ὑπηρέτης, ὅστις μὲ ἀνήγγειλεν, ὄφειλε νὰ εἶπῃ τὸ ὄνομά μου, ὀνομάζομαι Λαγγάρδ.

— Μάτην ἀνέδραμα εἰς τὰς ἀρχαιοτέρας μου ἀναμνήσεις, κύριε, τὸ ὄνομά σας μοῦ εἶνε ἄγνωστον.

— Ἐὰν εἶχον ἀνάγκην ἀξιοχρέων προσώπων, κυρία βαρόνη, δύναμαι νὰ ἐπικαλεσθῶ τὸ ὄνομα τοῦ γηραιοῦ λοχαγοῦ Ἰακώβου Βαιγιάν ἐκ Μαρτίλ, ὅστις μὲ γνωρίζει, καὶ τὸ τοῦ βαπτιστικοῦ του, Ἰακώβου Γρανδὲν, λοχαγοῦ τῶν οὐσάρων, φίλου μου.

— Ὁ Ἰακώβος Βαιγιάν καὶ ὁ Ἰακώβος Γρανδὲν ἐκτιμῶνται ἀπὸ ὅλους, κύριε, εἶπεν ἡ κυρία Δεσιμαίτζ.

— Τώρα, εἶπεν ὁ κ. Λαγγάρδ, μεσιδίων, ἡ κυρία βαρόνη μοὶ ἐπιτρέπει νὰ παίξω ὀλίγον τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνακριτοῦ;

— Τί, κύριε, ἔχετε τὴν ἀξίωσιν! . . .

— Νὰ γνωρίσω τοῦλάχιστον ἐν τῶν μυστικῶν σας. Μάλιστα, κυρία βαρόνη.

— Ἀλλὰ ποῖος εἴσθε, κύριε, ὥστε νὰ τολμάτε νὰ μοῦ ὀμιλήτε οὕτω;

Ὁ κ. Λαγγάρδ ἠγέρθη.

— Κυρία, ἀπήντησε μὲ φωνὴν βαθεῖαν καὶ σοβαρὰν, εἶμαι ὁ ἐχθρὸς τῶν κακῶν, τῶν ἀτίμων! Εἶμαι ὁ φίλος τῶν ἀγαθῶν, ὁ προστάτης, ὁ ὑπερασπιστῆς τῶν δυστυχῶν καὶ ὁ ἐκδικητῆς τῶν θυμάτων!

Ἡ βαρόνη ἐφρικίασε καὶ ἐγένετο φρικωδῶς ὠχρά.

— Ἐρωτήσατε, κύριε, θὰ ἀποκριθῶ, εἶπε μὲ φωνὴν διακεκομμένην.

— Εὐχарιστῶ, εἶπεν ὁ κύριος Λαγγάρδ, καθίσας. Ἐννοεῖτε, κυρία βαρόνη, ὅτι, ἐπειδὴ εἴσθε δυστυχῆς γυνὴ, εἶμαι ἀναγκαιῶς φίλος σας. Μάλιστα εἶμαι φίλος σας καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἦμαι, ἀφοῦ μὲ βλέπετε ἐνταῦθα ἐνώπιόν σας.

Δὲν μέλλω νὰ ζητήσω ἀπὸ σᾶς τὴν ἐξιστόρησιν τοῦ βίου σας, τὴν ἀφήγησιν τῶν παθημάτων σας. Αὐτὰ, κυρία βαρόνη, τὰ γνωρίζω. Ἡξερῶ πόσον προσεβλήθη ἡ ἀξιοπρέπεια, ἡ τιμὴ σας ἀπὸ ἀνάξιον σύζυγον.